

*Forssan yhteislyseon
vuosijulkaisu
2010-2011*

Sisällys

Lukuvuonna tapahtuu:

Rehtorin tervehdys
Jugend-osan historiaa
Kuvia ”kivipäästä” ennen remonttia
Kokemuksia kansainvälisyydestä

Järkivihreää toimintaa:

A Visit to Olkiluoto
Bright Green Enterprise
Luentopäivästä heränneitä ajatuksia
Uraani halkeaa

Kulttuurielämyksiä:

Yksi elokuva, tuhat kysymystä
Raskasta raadantaa leivän eteen

Vuosijulkaisun kokosi Laura Mäkelä.

Rehtorin tervehdys

Lukuvuosi 2010-2011 on ollut Forssan yhteislyseon historiassa poikkeuksellinen. Lukuvuotta on sävyttänyt laaja peruskunnostus, joka aiheutti syksyllä tilanahtautta ja keväällä opetuksen siirtämisen osittain ammattikorkeakoulun tiloihin. Liikuntasalin remontti muutti luonnollisesti liikuntatuntien toteutusta, ja ylioppilaskirjoitukset pidettiin keväällä Feeniksissä.

Keväällä 2011 valmistunut ikäluokka oli opiskellut hyvin ja tunnollisesti (toivottavasti ylioppilailla ja kotiväellä on ollut sama käsitys). Niinpä ei ollutkaan yllätys, että ko. ikäluokan ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat lyseon parhaat uuden tutkintojärjestelmän aikana (keväästä 2006). Hienoa!

Lukuvuotena on peruskunnostuksesta huolimatta tapahtunut monenlaista. Tästä esimerkkinä muutama poiminto:

- ProKenia-konsertti Feeniksissä
- saksalaisen ja ranskalaisen lukion kanssa toteutetut vaihto-oppilasviikot
- Järkivihreys-teemaan liittyen luentoja ja vierailu ydinvoimalassa
- Maahanmuuttaja-koulutuksessa olleiden vierailuja oppitunneilla
- Helsingin vierailut niin Studia-messujen kuin jatko-opintopaikkojenkin esittelyn muodossa.

Ensi lukuvuoden alusta opettajisto ei ole entisensä, sillä pitkän ja ansiokkaan uran opettajina tehneet äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori Kaija Parko ja kuvataiteen lehtori Laila Salenius jäivät eläkkeelle. Kiitos molemmille hienosta työurasta! Lukuvuoden opettajistoon ovat kuuluneet sijaisina Heidi Perälä ja Tomi Heiskanen. Kiitos teillekin hienosti tehdystä työstä!

Simo Veistola

Lukuvuotta 2010-2011 on siis värittänyt vahvasti koulun peruskunnostusremontti. Kaikki ehkä osaavat kertoa, että koulumme on vanha, mutta mitä rakennuksista itse asiassa tiedetään? Jatkossa voit loistaa seuraavan jutun tietojen avulla.

Jugend-osan historiaa

Forssan yhteislyseo, syntyessään Forssan yhteiskoulu, aloitti taipaleensa viisiluokkaisena kouluna vuonna 1899. Paikkakunnan nuorille haluttiin antaa kansakoulua korkeampaa koulutusta. Lisäksi perustamista puolsivat poliittiset syyt eli venäläistämisen vastustaminen ja kamppailu ruotsin kielen ylivaltaa vastaan.

Koulu aloitti vuokratiloissa yksityisenä kouluna. Uutta koulutaloa alettiin rakentaa vuonna 1905 arkkitehti Yrjö Sadeniemen piirustusten pohjalta. Raha oli tiukassa köyhässä maassa, mutta hirssiä, lautoja ja tiiliä paikkakuntalaiset pystyivät antamaan. Harjannostajaiset pidettiin vuoden 1906 juhannuksena. Oma koulutalo, nykyinen jugend-osa, vihittiin käyttöön 19.5.1907.

Koulutalo osoittautui pian ahtaaksi: huoneita oli viisi, luokkia kuusi. Vuonna 1908 luokkia oli jo kahdeksan ja tilat opettajainhuonetta myöten olivat opetuskäytössä - olihan myös lukiokoulutus aloitettu kahta vuotta aikaisemmin. Ensimmäiset 11 ylioppilasta valmistuivat keväällä 1909. Koko maahan saatiin noin 900 lakitettua.

Koulu toimi koko ajan todella ahtaissa tiloissa. Onneksi jugend-rakennuksen laajennus saatiin aikaan vuonna 1923 raha- ja materiaalilahjoitusten turvin. Laajentamissuunnitelma oli edelleen arkkitehti Yrjö Sadeniemen käsialaa.

Vuonna 1948 koulusta tuli valtion yhteislyseo. Kun oppilasmäärä oli suurimmillaan, kiviosa rakennettiin arkkitehtitoimisto E. Vennervirran suunnitelmien mukaisesti 1957-1958. Samalla peruskorjattiin jugend-osa, jota on muutettu tämänkin jälkeen useissa pienissä ja suuremmissa remonteissa. Niiden jäljiltä jugend-osa on ollut varsin kaukana alkuperäisestä hengestään. Lukion käyttöön jugend-osa siirtyi syksyllä 2007.

Koko koulurakennus on ollut peruskunnostuksen tarpeessa, sillä esimerkiksi koulun katto vuoti monesta kohdasta, putkistot oli vaihdettava ja ilmanvaihto oli riittämätön. Forssan kaupunginvaltuusto otti peruskunnostusta varten syksyllä 2009 kuuden miljoonan määrärahan. Forssan kaupunki sai ainoana kantahämäläisenä kohteena valtiolta erityisen koulurakentamiseen kohdistetun elvytysrahan vuonna 2010. Seutukunnallisena lukiona myös Humppilan, Jokioisten ja Tammelan kunnat osallistuvat peruskunnostukseen tulevien vuosien vuokra-arvossa.

Teksti: Jari Isotalo ja Simo Veistola

Näkymiä ennen remonttia:

Näkymä koulun käytävältä opettajistoon
päin

Kuva: Jussi Väinölä

Piirtoheittimet ja televisiot jäävät remontin myötä historiaan.

Kuva: Jussi Väinölä

Ruokatauolla

Kuva: Jussi Väinölä

Kokemuksia kansainvälisyydestä

Kansainvälisyys tuntuu olevan itsestäänselvä osa lyseolaisten arkea. Jälleen tänäkin lukuvuonna toimittiin useaan kertaan sekä isäntinä vieraileville opiskelijoille että reippaina matkalaisina eri Euroopan maissa kuten Saksassa, Ranskassa ja Kreikassa.

Lyseolaisia isäntineen Saksassa:

Koulujen järjestämät vaihtoviikot jättävät mainioita muistoja. Näin omiaan kuvaavat Janne Airaksinen ja Santeri Saira.

Viikko Saksassa? No mikä ettei! 14.-18.3.2011

Maanantaiaamuna (aamuyöllä paremminkin) lähdimme silmät hädin tuskin auki kohti Helsinki-Vantaata. Viikkomme Saksassa alkoi laskeuduttuamme Hampuriin, jonka aikana näimme jos jonkinlaisia puolia saksalaisesta elämänmenosta. Kävimme saksalaisilla oppitunneilla, haajannuimme Satrupia ympäröivään maastoon Flensburgin ja Schleswigin kaupunkeihin sekä Syltin saarelle. Eräs reissun kohokohdista oli kuitenkin visiitti erään saksalaisen oppilaan kotiin ja grillaus perheen suomalaisyylisessä kodassa! Eipä moinen tulisi ensimmäisenä mieleen. Faktaa on joka tapauksessa se, että saksalainen makkara ja olut ovat aivan omaa luokkaansa: wunderbar!

Viimeinen päivämme kului Hampurissa. Meille oli varattu kiertoajelu, joka olisi ollut kiva jos se olisi kestänyt vähemmän ja jollei olisi satanut. Loppuaika sujuikin döneriä mutustellessa ja kaupasta toiseen juostessa, kirjaimellisesti. Lopulta seisoimme lentokentällä ja hyvästelimme saksalaiset ystävämme.

Saksalaisten vastavierailu 9.-13.5.2011

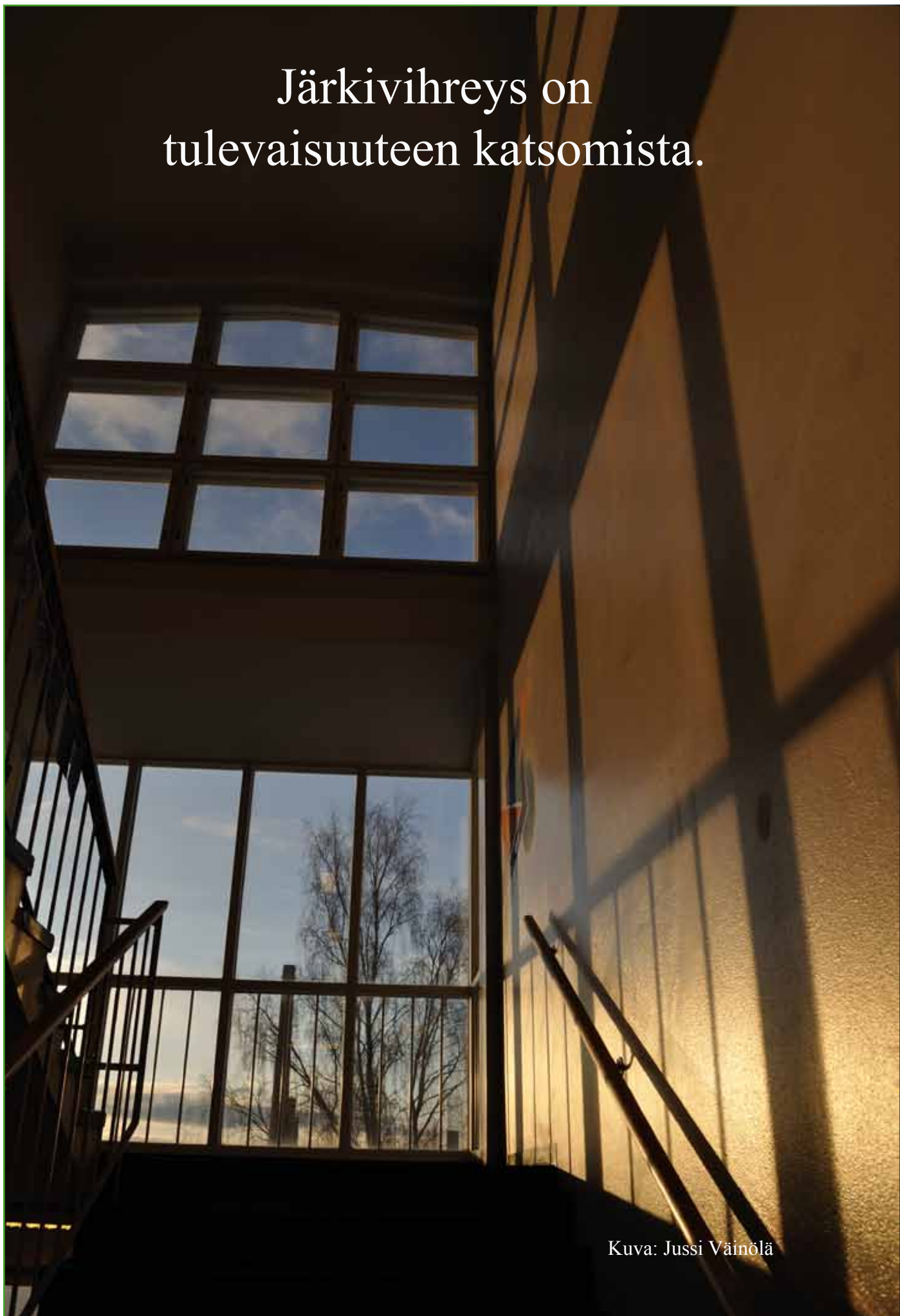
Saksalaisten laskeuduttua Suomeen oli meidän vuoromme toimia isäntinä. Esittelimme heille Forssan kaunista kaupunkia, risteilimme Turussa (erään suomenruotsalaisen eläkeläisryhmän säestämänä), bongasimme keltasirkkuja Torrnsuolla Simo Veistolan johdolla ja kävimme hohtokeilaamassa. Eräänä päivänä otimme suunnan kohti Eerikkilää, jossa luvassa oli suomalaisuuden pyhä kulmakivi, sauna. Suurin osa saksalaisista nautti saunomisesta ja järvessä uimisesta samalla tavalla kuin me, makkara maistui kaikille mutta ilta sai lievästi nolon lopun saksalaisten voittaessa meidät perisuomalaisessa lajissa, mölkyssä.

Perjantai koitti jälleen nopeasti ja tarjosimme vieraillemme vastaan kiertoajelun Helsingissä sekä shoppailuaikaa. Iltapäivällä hyvästelimme ystävämme jälleen ja huristelimme bussilla takaisin Forssaan.

Järkivihreys on
tulevaisuuteen katsomista.

Kuva: Jussi Väinölä

Lyseon toisen vuosikurssin opiskelijoille järjestettiin huhtikuussa järkivihreä teemapäivä. Osa lähti opintomatkalle Olkiluodon ydinvoimalaan, osa ammattikorkeakoululle luentoja kuuntelemaan. Päivän kokemuksista kertovat ensin Santeri Saira ja Maija Suonpää.

A Visit to Olkiluoto

We made a school trip to the nuclear power plant of Olkiluoto on the 27th of April. After a few hours' bus trip we arrived at the island where the power plant stood. First we went to the visitor center and there, in the auditorium, we were given some general information about the place. One of the most surprising facts was that the two power plants on the island produce approximately 20 per cent of all the electricity produced in Finland. And that is nothing compared to the power plant number three, which is now under construction. When complete, this power plant will produce the same amount of energy as the two others together. And that is something...

After the presentation half of us went on a tour to see the temporary waste disposal area while the others ate some donuts, drank coffee and visited the exhibition in the visitor center. The exhibition was made in co-operation with Heureka, so it was actually quite entertaining, providing core information about nuclear power.

After "the coffee break" we took a bus to the main island to see the temporary waste disposal area. The complex was dozens of meters underground (I do not remember the exact depth.), and there, in a room with two big holes under a thick iron floor, it was: the nuclear

waste. Our guide told us that the waste was packed in dozens of tubes, so that it would emit as little radiation as possible. After we left the room we had to put our hands in a machine that somehow calculated the radiation in our bodies. None of us were anyhow contaminated or anything, though.

And that, as they say, was that. The buses headed back towards Forsa and the trip was over. Though I am now quite impressed with the energy the nuclear power can provide, I am still a bit suspicious about the whole thing. Somewhere in between. I guess only time will tell if nuclear power will give us the power needed to reduce the use of fossil fuels and therefore help to prevent the climate change, or will it simply be another Tshernoby1 all over again..

Santeri Saira 09D

Bright green enterprise

During our theme day of Bright green enterprise, we listened to two lectures related to the subject. The lectures were given by a spokesman of a local waste management plant and a HAMK representative.

To make our world ecological we must think and act according to the principles of sustainable consumption. Recycling is a key to decrease waste on the dump yards. Reprocessing of glass, metal, paper and plastic is possible and new methods are being developed. There are many ways to take advantage of biodegrading waste: it can be turned into an all-organic fertilizer or biogas, which is a great source of energy. By doing so, biodegrading waste can substitute chemicals or non-environmentally friendly energy sources.

Recycling is a start of inventing new energy resources, such as windmills. Windmill parks produce clean energy from a renewable resource: the wind.

EU and Finland have set goals in sustainable use of energy resources. The main things are to reduce the use of non-renewable resources and have a degrading amount of waste going to the landfills. These goals are achievable by inventing more efficient ways to recycle and make it accessible to us all.

Individuals' personal choices do not play a great role in the world consumption but it is better than nothing. By choosing the eco-friendly way in everyday life you make this world better for the next generations. Small streams gather in oceans.

Maija Suonpää 09A

HAMKilla järjestetyt luennot herättivät paljon ajatuksia. Tässä on niistä muutamia, jotka osoittavat, että päivä oli lukiolaisillekin sopiva ja aktivoiva.

Lyseolaisen 10 teesiä teemasta Järkivihreä yrittäjäyys (ajatuksia, palautetta, vinkkejä seutukunnan päättäjille jne.) - kokosi Taina Kemppi

- Hieno ja mielenkiintoinen esitys (Envor group), herätti paljon ajatuksia
- Toinen esitys (HAMK:n hanketiimi) oli hyvin ärsyttävä
- Forssan seudun jätehuollosta sai paljon tietoa
- Yllätyin yritysten määrästä, joita Envor palvelee
- Kouluille lisää samanlaisia yrittäjäpäiviä
- Aloin miettiä omaa ympäristöystävällisyyttäni
- Olisin toivonut, että vihreyttä olisi käsitelty enemmän yksityisellä tasolla, ”pienen ihmisen näkökulma”

Karoliina Klemelä, 09B

- Vihreä logistiikka on hyvä ajatus.
- Säästetään Forssan seudun luontoa, kun sitä on vielä jäljellä.
- Muoveille pitäisi olla kierrätysastia tai kertoa ainakin, kuinka sitä kierrätetään.
- Kiva kuulla, mitä Envor tekee.
- Hanketiimin (HAMK) toiminta ei oikein selvinnyt.
- Mielestäni on hyvä, että Envor tarjoaa työpaikkoja Suomessa.
- En tiennyt, kuinka kansainväliset messut kuuluivat teemaan, mutta ne olivat silti mukavat.
- En haluaisi lentokenttää Forssaan.
- Päivä oli mukava.

Anni Nyberg, 09A

- VT2:n parantaminen on tärkeää.
- Lentokenttiä ja uusia rautateitä ei tarvita: fossiiliset polttoaineet ovat loppumassa. Sitä paitsi ne pilaisivat hyvää peltoa ja metsätalousmaata.
- Hyvää onnea Envorin projekteille.
- Päättäjien täytyy pitää pää kylmänä, ettei tule uutta lamaa.
- Toivottavasti seudullamme säästytään ilman kuntaliitoksia.

Hannu Torvinen, 09B

- Ajankohtainen aihe.
- Sisältää eri kansallisuuksia myös, hyvä juttu.
- Oppii muutakin kuin kierrätystä.
- Hieman pitkät ajat keskittyä ilman taukoja.
- Mainiot esitykset.
- Taistelu ilmastonmuutosta vastaan on hyvä juttu.
- Tuo esille hyviä näkökulmia kierrätyksestä ja ilmastonmuutoksesta.
- Kierrätystä voisi vieläkin tehostaa Forssassa.
- Rautatie on hieno suunnitelma, kaupungin pitäisi tehdä enemmän sen eteen.

Matti Mäkelä, 09B

- Hieno tilaisuus
- Järkivihreä yrittäjäyys on tärkeä hanke ennen kaikkea tulevien sukupolvien kannalta
- Nyt ymmärtää todella muutakin kuin mitä kierrätys on
- Informoikaa jo yläasteella

Melina Hujanen, 09E

- Kiva tapahtuma
- Sai paljon enemmän tietoa Envor Groupista ja HAMK:sta
- Kivoja esittelyjä
- Tärkeä aihe

Heini Saloinen, 09C

Opintomatkoillahan on luonnollisesti tarkoitus oppia: vähintäänkin ne kartuttavat yleissivistystä mutta parhaimmillaan linkittyvät vahvasti tiettyihin oppiaineisiin. Esimerkiksi maantieteen, biologian ja fysiikan opiskelijoille Olkiluodon retki oli varsin hyödyllinen. Tästä näkökulmasta retkestä kirjoittivat Laura Majava ja Rebekka Roine.

Uraani halkeaa

Olipa kerran Forssan yhteislyseon Järkivihreys-teemapäivä. Vaikka useat kurjat yksilöt jättivät osallistumatta mainioihin rientoihin, joita koulu tarjosi, kymmenet tulevat ydinfyysikot odottivat postket hehkuen tulevaa retkeä. Mielenkiintoinen ja opettavainen retki suuntautui Olkiluodon merellisiin voimalamaisemiin.

Retkueella olivat perustiedot jo hallussa, kiitos FYL:n valistavien opettajien. Myös televisiolla, internetillä sekä sanomalehdillä saattoi olla osuutta kiinnostuneeseen ja tietäväiseen mielentilaan.

Uutta informaatiota opiskelijoista tunnollisimmat (kun muut lusuilivat kotona) saivat luentosalissa esimerkiksi videoesitysten muodossa. Erityisesti rapujen kasvatusta sekä viinin tuottamista jäähdytysveden avulla voimala-alueella sai opiskelijoiden leuat lähes loksautamaan paikoiltaan. Ihmetystä herätti myös se, kuinka Olkiluoto tuottaa viidesosan Suomen energiasta kahdella reaktorilla, sekä tuhansien ihmisten työllistäminen.

Huonoina uutisina saimme kuulla reaktoreissa käytettävän jäähdytysvesien rehevöittävän lähivesiä olemalla muutaman asteen liian lämmintä meriveteen verrattuna. Yllätyksenä tuli myös se, etteivät ydinvoimalat tuota voittoa omistajilleen.

Haastavien ylioppilaskirjoitusten ollessa käden ulottuvilla ydinvoimafaktat ovat enemmän kuin tervetulleita. Japanin ydinvoimalaonnettomuuden myötä useisiin reaaliaineisiin on odotettavissa kiperiä kysymyksiä aiheeseen liittyen.

Jokaisella retkeläisellä tapahtui luultavasti muutoksia kannassaan ydinvoimaa kohtaan päivän aikana. Kirjoittajien omat mielipiteet pysyivät suunnilleen samoina globaalilla tasolla, vaikkakin asiat Suomessa näyttävät olevan hyvällä mallilla. Suomessa ydinjätteen loppusijoitus on mietitty loppuun asti, mutta maailmanlaajuisesti juuri loppusijoitus silti huolettaa.

Mitä mainioin retkemme oli siis palkitseva ja opettavainen. Nyt Forssan yhteislyseon kakkosluokkalaisten asiaan vihkiytyneimmällä osalla on faktat hallussa. Sen pituinen se.

Laura Majava 09f ja Rebekka Roine 09c

Toisen vuoden opiskelijat pääsivät syyskuussa katsomaan Arto Halosen ohjaaman Prinsessa-elokuvan Bio-Kaarella. Elokuva sai pääosin hyvät arvostelut sekä valtakunnallisesti että lyseon nuorisolta - tässä teille yksi! Teksti on kirjoitettu äidinkielen neljännellä kurssilla.

Yksi elokuva, tuhat kysymystä

Prinsessa-elokuva on yksi raskasaiheisimmista elokuvista, joita vuonna 2010 julkaistiin. Se esittää katsojalleen kysymyksiä ja etsii rajaa epänormaaliuden ja normaaliuden välillä. Se on elokuva, joka haastaa katsojansa ajatusleikkiin.

Elokuva kertoo Anna Lappalaisen eli prinsessan elämän tarinan aina hänen nuoruudestaan kuolinvuoteelle saakka. Tämä asetelma, yhden ihmisen kokonainen elämä, muokkaa elokuvasta entistä syvällisempää ja tunteikkaampaa elokuvataidetta, joka kaappaa katsojansa mukaan päähenkilön elämän niin onnellisiin kuin raastavimpiinkin hetkiin. Katsojasta tulee prinsessan ystävä.

Prinsessa-elokuva on juoneltaan runsassisältöinen. Siihen sisältyy paljon tunteita ja värikkäitä tapahtumia, mutta se tarjoaa katsojalleen myös tietoa psykiatrisen hoidon historiasta. Kuitenkin elokuvan parasta antia katsojalleen tarjoavat roolihahmojen kiemuraiset ristiriidat. Ilman näitä juonen mausteita, elokuva jäisi vain dokumenttimaiseksi katsaukseksi 1900-luvun mielenterveyden hoitoon ja sen kehitykseen. Roolihahmojen väliset jännitteet luovat Prinsessalle ryhdin ja särmän raamit, jotka tekevät siitä aidon ja ehyen kotimaisen draamaelokuvan.

Roolihahmojen persoonallisuus ja monipuolisuus korostuu hyvin onnistuneiden näyttelijäsuoritusten valossa. Elokuvan päähenkilöä, prinsessaa, näyttelevä Katja Kukkola tekee roolihahmostaan uskottavan, mutta silti kiinnostavan hahmon ammattimaisella esiintymisellään. Vahvassa sivuroolissa, vapaaherratarta esittävä Krista Kosonen luo elokuvaan aistikkaan, surullisen nais-hahmon, joka antaa teokselle ripauksen tummanpuhuvuutta. Ilman Kososen syvällistä roolityöskentelyä Prinsessa olisi saattanut jäädä pelkäksi puolitoistatuntiseksi ”läpijuoksuksi, jossa elämän raadollisuuden käsittely olisi jäänyt taka-alalle. Lisäksi lääkärin roolissa nähtävä Samuli Edelmann tuo hahmonsa kalseuden ja empatian puutteen esille taitavasti, tavalla, joka saa jokaisen katsojan pohtimaan roolihahmon tekojen oikeutta. Prinsessa-elokuvan näyttelijäkaarti siis koostuu kokeneista, tunnetuista suomalaisen elokuvataiteen tähdistä, jotka kannattelevat elokuvan juonta vahvoilla suorituksillaan. On kuitenkin harmillista, että ”konkareiden” lisäksi elokuvassa ei nähty yhtäkään uuden sukupolven näyttelijää. Kaiken kaikkiaan draaman monet kasvot heijastuvat näyttelijäsuoritusten etevyydestä niin komediana kuin mustanpuhuvana, puhtaana draamanakin.

Elokuvan puvustus ja lavastus on toteutettu moitteettomasti. Näihin, joskus jopa huomaamattomiin seikkoihin, on kiinnitetty huomiota aina pieniä yksityiskohtia myöten. Erityisesti yksi elokuvan tapahtumapaikoista, Kellokosken mielisairaala, herättää juonen tapahtumat ja ihmiset eloon. Näistä pienistä, mutta silti suurista asioista muodostuu Prinsessan puhuttelevin piirre, aitous.

Kaiken kaikkiaan Prinsessa on kotimaisen elokuvan mittakaavassa hyvin onnistunut elokuva, joka pystyy käsittelemään vaikeaa aihetta ”moraalisen huumorin” keinoin. Synkkänä, huumorittomana draamana elokuva saattaisi olla kokemuksena ahdistava teos, joka katsojan puhuttelemisen sijasta pelottaisi katsojaa. Prinsessa on sanomaltaan ja aiheeltaan haastava. Kuitenkin jokaisen suomalaisen olisi otettava sen tarjoamat haasteet vastaan, sillä ne koskettavat nykypäivän suomalaista yhteiskuntaa raskaalla kädellä. Mielenterveys, normaalius ja epänormaalius ovat asioita, joita jokainen joutuu pohtimaan päivittäin eikä moni tiedä, miten niihin tulisi suhtautua. Prinsessa toimiikin hyvänä keskustelunavaajana. Se esittää jokaiselle kysymyksen, mikä juuri meistä tekee normaalin, sairaan, hyvän tai pahan.

Lotta Saarenmaa 09d

Ykkösten perinteinen Helsingin-retki ajoittui taas huhtikuulle. Museokäynti suuntautui tällä kertaa Ateneumiin Arjen sankarit -näyttelyn naturalistisen taiteen merkkiteoksia tutkimaan. Äidinkielen kolmannella kurssilla tauluista myös kirjoitettiin ansiokkaita analyyseja.

Raskasta raadantaa leivän eteen

Eero Järnefeltin (1863-1937) teokseen ”Raatajat rahanalaiset” on maalattu perisuomalainen mielikuva metsissä asuvasta ahkerasta kansasta. Maalaus on kooltaan 131 cm x 164 cm ja se on valmistunut vuonna 1893. Ainakin itselleni tämä taideteos on tutumpi nimellä ”Kaski”. Maalauksessa kuvataan kaskenpolttoa, joka on ollut hyvin tärkeä osa maanviljelyä aikoinaan. Tauluun on sijoiteltu yhteensä kuusi ihmistä tekemään tätä tärkeää työtä leipänsä eteen Itä- Suomen mäkiseen maastoon. Taustalla savun seasta näkyy tyypillistä suomalaista maisemaa järvineen ja havumetsineen, sekä taivaanrannassa ehkäpä joku kylä yhtyen harmaansiniseen taivaan väriin. Maalauksessa etualalla on luurangonlainen mies räyisessä puuvillapaidassaan hoitamassa kaskea tuohivirsut jalassaan. Miehen vieressä seisoo nuori vaaleahiuksinen tyttö osallistuen ahkerasti työntekoon. Teoksen keskiosissa on vielä kaksi miestä ja kaksi naista savun keskellä hoitamassa osaansa työstä. Kaikkien vaatteet ovat resuisia ja harmaantuneita savusta. Tuli roihuaa isolla liekillä taulun keskiosassa. Järnefeltin maalauksen värimaailma on hyvin maanläheinen: montaa eri ruskeansävyä maassa, josta ihmisten valkoiset puuvillapaidat erottuvat hyvin.

Savu nousee tuhkanharmaana ja uhkaavana usvana ja peittää puolet maalauksesta alleen. Taustalla näkyvän metsän tummanvihreä hiipuu hiljalleen taivaanrannan siniharmaaksi ja lopulta taivaan valkoisiksi pilviksi.

Maalauksesta ei näe kaikkia oleellisia asioita yhdellä vilkaisulla. Tarkemmalla tutkiskelulla siitä löytää aivan uusia asioita ja piilotettuja sanomia. Taulu ei herättäisi yhtä suuria tunteita katsojassa, ellei lähes keskellä seisovan tytön katse olisi niin läpituokea. Tyttö on otettu mukaan tekemään töitä oman ja perheensä leivän eteen. Vain tuohivirsut jalassaan hänen on pärjättävä siinä missä muidenkin. Tytön räsyistä olemusta korostaa harmaa hame, joka peittää tämän pöhöttyneen pullean vatsan. Tyttö näkee selvästi nälkää. Hameen helman alta paljastuvat tytön langanlaihat sääret verhoiltuina villahousuihin. Pieni tyttö on ehkä vain kymmenenvuotias, silti taulua tulkiskeleva katsoja voi nähdä hänen silmistään surua, josta tytöllä ei pitäisi olla vielä tietoaakaan. Tytön apua-anova katse on koko taulun tarkoitus ja keskipiste. Katkeilleet puunrungot kuvastavat elämän loppuvuutta ja kivikko elämän karikoita, joista on pakko jaksaa jatkaa yli ja eteenpäin. Taivaanrannassa siintävä kylä on vertauskuva näiden vähäosaisten yksinäisestä selviämisestä erämaassa.

Minusta taulu herättää henkiin sen suomalaisen kuvan raskaasta raadannasta, jonka ansiosta koko Suomi on rakennettu ja saatu nousuun. Tuttu suomalaismaisema herättää monia tunteita jokaiselle suomalaiselle vain nopealla vilkaisulla. Oma katseeni harhailee aina takaisin tytön kasvoihin. Jonkinlainen sääli tätä tyttöä kohtaan kumpuaa teosta katsoessani, mutta enimmäkseen tunnen suurta ylpeyttä tästä perisuomalaisesta sisusta ja periksiantamattomuudesta vaikeuksien edessä. Kaunis suomalaismaisema herättää monia muistoja mieleeni.

Nyky-suomalaisen on enää vaikea yrittää ymmärtää noin raskasta työntekoa nykyisen helpon elämäntavan vuoksi. Kukaan tämän päivän taiteilija ei varmasti osaisi kuvata taulun tapahtumia yhtä koskettavasti. Järnefelt on itse elänyt nuo rankat ajat ja ehkä juuri siksi hän on saanut vangittua tauluun kaiken oleellisen.

Milka Hirvonen 10B

Hyvää

kesää!

